

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

ANALITIČKI BILTEN

GODINA XXI.

BROJ **2**

ZAGREB

2019.

Nakladnik:

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE
Radnička cesta 1, Zagreb

Telefon - centrala: (01) 612 60 00

Telefon uredništvo: (01) 612 60 90

Telefax: (01) 612 6038

Elektronička pošta: analiticki.bilten@hzz.hr

Internetske stranice: <http://www.hzz.hr/>

Za nakladnika:

Ante Lončar
ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Urednik:

Darko Oračić

Izlazi četiri puta godišnje

ISSN 1849-3386

SADRŽAJ

- 1 Plaće i zaposlenost u pravnim osobama
prema djelatnostima, s posebnim osvrtom
na visoko obrazovane radnike 4**

- 2 Razina i kretanje registrirane
zaposlenosti prema djelatnostima 30**

1 Plaće i zaposlenost u pravnim osobama prema djelatnostima, s posebnim osvrtom na visoko obrazovane radnike

1.1 Prosječna neto plaća po djelatnostima, ukupno i za visoko obrazovane radnike

Državni zavod za statistiku prikuplja podatke o prosječnoj plaći u pravnim osobama. U tablici su prikazani podatci o prosječnoj neto plaći prema djelatnostima u 2010., 2014. i 2017. godini, što je zadnja godina za koju su podatci dostupni. Prikazani podatci prikladni su za analizu razine prosječne plaće u svakoj od navedenih godina.

Oznaka	Djelatnost	Prosječna neto plaća (kn)		
		2010.	2014.	2017.
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO		4.682	4.941	5.061
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	4.137	4.300	4.662
02	Šumarstvo i sječa drva	5.583	5.839	5.418
03	Ribarstvo	4.222	4.811	5.260
B RUDARSTVO I VAĐENJE		6.707	6.746	7.355
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	7.926	8.390	9.263
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	4.571	4.756	5.519
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	7.680	7.699	8.027
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA		4.614	4.928	5.452
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	4.588	4.669	4.952
11	Proizvodnja pića	5.872	6.383	7.531
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	8.883	8.144	8.853
13	Proizvodnja tekstila	3.301	3.649	3.978
14	Proizvodnja odjeće	2.819	3.007	3.451
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2.911	3.232	3.653
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	3.158	3.445	4.102
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	4.209	4.770	5.279
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	4.666	4.901	5.402
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	7.747	8.137	8.989
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	5.098	5.286	5.912
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	8.582	9.293	9.897
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	3.927	4.504	4.890
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	5.292	5.617	6.254
24	Proizvodnja metala	4.453	4.530	5.012
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	4.420	4.792	5.404
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	5.505	7.565	8.753
27	Proizvodnja električne opreme	5.523	6.154	6.858
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	4.952	5.454	6.185
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	5.227	5.236	5.824

Tablica 1.1.1

Prosječna plaća po djelatnostima

30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	5.077	5.391	6.028
31	Proizvodnja namještaja	3.384	3.867	4.485
32	Ostala prerađivačka industrija	4.063	3.964	4.108
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	6.177	5.623	6.072
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		6.733	7.079	7.661
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	6.733	7.079	7.661
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA		5.197	5.305	5.641
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	5.158	5.510	5.932
37	Uklanjanje otpadnih voda	5.244	5.179	5.676
38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	5.116	5.077	5.371
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	5.843	6.084	6.411
F GRAĐEVINARSTVO		4.380	4.584	5.084
41	Gradnja zgrada	3.875	3.980	4.366
42	Gradnja građevina niskogradnje	5.072	5.210	5.987
43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	4.092	4.396	4.755
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA		4.649	4.937	5.457
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	4.995	5.348	5.952
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	5.266	5.771	6.537
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	4.103	4.289	4.603
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		5.634	5.897	6.195
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	5.156	5.408	5.634
50	Vodeni prijevoz	6.776	7.093	7.004
51	Zračni prijevoz	9.230	9.937	10.604
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	6.352	6.956	7.541
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	4.650	4.650	4.883
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		4.615	5.033	5.237
55	Smještaj	5.173	5.612	6.093
56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	3.451	3.915	4.005
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		7.019	7.693	8.086
58	Izdavačke djelatnosti	6.336	6.259	6.691
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	5.022	5.287	6.255
60	Emitiranje programa	5.827	7.343	6.975
61	Telekomunikacije	8.411	8.750	8.540
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	7.033	7.969	8.921
63	Informacijske uslužne djelatnosti	7.037	7.711	8.336
K FINACIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA		7.618	7.749	8.395
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	8.193	8.345	9.072

65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	6.795	7.088	7.469
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	6.001	5.926	6.716
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA		5.424	5.462	5.898
68	Poslovanje nekretninama	5.424	5.462	5.898
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI		6.148	6.589	7.057
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	4.698	5.224	5.738
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	7.017	8.090	8.001
71	Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	6.266	6.437	6.907
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	7.348	7.910	8.856
73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	7.807	8.150	8.365
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4.156	5.018	5.424
75	Veterinarske djelatnosti	5.652	5.550	5.949
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI		3.841	3.890	4.350
77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	4.910	5.389	5.933
78	Djelatnosti zapošljavanja	5.033	4.870	4.687
79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	4.696	5.314	5.776
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	3.310	3.122	3.638
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	3.599	3.656	3.849
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	5.145	5.160	4.542
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE		6.276	6.150	6.636
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	6.276	6.150	6.636
P OBRAZOVANJE		5.549	5.535	5.792
85	Obrazovanje	5.549	5.535	5.792
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI		6.064	5.854	6.474
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	6.368	6.139	6.869
87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	4.496	4.432	4.616
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	5.335	4.826	4.914
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA		5.360	5.541	5.766
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	6.353	6.302	6.560
91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	5.819	5.705	6.070
92	Djelatnosti kockanja i kladenja	4.121	4.748	4.837
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	5.316	5.523	5.839
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI		4.904	5.294	5.544
94	Djelatnosti članskih organizacija	5.864	6.187	6.474
95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	4.485	4.752	5.381
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	3.500	3.903	4.127

Izvor: DZS. Napomena: skupine djelatnosti označene s T i U nisu prikazane. Ista napomena vrijedi i za ostale tablice u poglavlju.

Prethodno prikazani podatci pokazuju da je najveća prosječna neto plaća u 2017. godini zbilježena u sljedećih deset djelatnosti: zračni prijevoz, proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka, vađenje sirove nafte i prirodnog plina, financijske uslužne djelatnosti, proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda, računalno programiranje i savjetovanje, znanstveno istraživanje i razvoj, proizvodnja duhanskih proizvoda, proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda, te telekomunikacije. Što se tiče prethodnih godina, među deset djelatnosti s najvećom prosječnom plaćom našla se i djelatnost promidžbe i istraživanja tržišta te upravljačke djelatnosti i savjetovanje u vezi s upravljanjem.

Navedeni podatci o prosječnoj neto plaći po djelatnostima, a time i rezultati sprovedene analize, nisu osobito informativni jer se djelatnosti mogu razlikovati prema udjelu visoko obrazovanih radnika u ukupnom broju radnika i drugim obilježjima, što može ujecati na razinu prosječne plaće. Podatci o prosječnoj plaći, dakle, nisu zapravo usporedivi između djelatnosti. Kako bi se povećala usporedivost podataka, potrebno je promatrati plaće radnika sličnih obilježja. Stoga je u nastavku prikazana prosječna neto plaća visoko obrazovanih radnika po djelatnostima u 2010., 2014. i 2017. godini.

Oznaka	Djelatnost	Prosječna neto plaća (kn)		
		2010.	2014.	2017.
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	7.517	7.582	7.261
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	7.241	7.063	7.615
02	Šumarstvo i sječa drva	7.799	7.954	6.996
03	Ribarstvo	6.661	8.167	7.906
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	10.376	9.667	10.429
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	11.002	10.349	11.234
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	8.593	8.433	8.456
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	10.264	9.276	10.539
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	9.113	9.334	10.241
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9.548	8.253	9.659
11	Proizvodnja pića	11.272	11.816	13.642
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	15.950	14.182	14.925
13	Proizvodnja tekstila	6.378	6.929	7.009
14	Proizvodnja odjeće	7.020	6.606	7.284
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	6.246	6.837	6.828
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	6.916	6.882	7.856
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	7.376	7.758	8.353
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	6.980	7.162	8.050
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	10.058	9.648	10.735
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	7.821	8.295	9.085
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	12.669	12.714	13.496
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	7.177	8.110	8.391
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	9.766	10.335	11.642
24	Proizvodnja metala	8.706	8.056	9.345
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	7.521	7.485	8.093
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	9.027	9.973	11.539

Tablica 1.1.2

Prosječna plaća visoko obrazovanih po djelatnostima

27	Proizvodnja električne opreme	10.103	10.600	11.888
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	8.132	8.536	9.839
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	8.507	8.949	10.502
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	7.992	8.666	9.391
31	Proizvodnja namještaja	6.330	6.764	7.422
32	Ostala prerađivačka industrija	6.587	6.140	6.287
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	10.018	8.047	9.017
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		9.222	9.495	10.380
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	9.222	9.495	10.380
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA		8.236	8.067	8.099
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	8.178	8.286	8.300
37	Uklanjanje otpadnih voda	10.928	8.069	8.701
38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	8.144	7.755	7.849
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	8.892	8.436	8.112
F GRAĐEVINARSTVO		8.218	7.827	8.631
41	Gradnja zgrada	7.140	6.531	7.262
42	Gradnja građevina niskogradnje	9.779	9.476	10.431
43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	6.780	6.820	7.400
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA		8.916	9.166	10.273
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	8.790	8.990	9.930
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	9.111	9.689	11.149
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	8.555	8.225	8.685
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		8.964	9.462	9.821
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	8.608	8.725	8.728
50	Vodeni prijevoz	12.667	12.617	10.994
51	Zračni prijevoz	10.352	9.092	10.159
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	8.920	10.097	10.921
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	7.750	7.666	8.179
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		8.037	8.558	9.118
55	Smještaj	8.351	8.997	9.745
56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	5.838	5.651	5.746
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		8.947	9.308	9.888
58	Izdavačke djelatnosti	7.947	7.685	8.420
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	7.611	7.104	8.408
60	Emitiranje programa	7.302	8.402	8.510
61	Telekomunikacije	11.528	11.140	11.233
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	8.296	9.191	10.175
63	Informacijske uslužne djelatnosti	9.292	9.333	9.797

K FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA		10.206	10.384	11.121
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	10.550	10.877	11.720
65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	9.170	9.439	9.755
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	9.270	8.230	9.160
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA		8.239	7.815	9.095
68	Poslovanje nekretninama	8.239	7.815	9.095
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI		8.000	8.237	8.629
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	6.273	6.695	7.033
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	8.993	10.830	9.836
71	Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	7.881	7.656	8.129
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	8.659	9.062	10.078
73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	10.933	11.873	12.002
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	5.836	6.471	6.786
75	Veterinarske djelatnosti	6.997	6.739	7.229
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI		6.683	6.729	6.827
77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	7.915	8.298	8.154
78	Djelatnosti zapošljavanja	6.549	6.261	6.341
79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	6.395	6.747	6.883
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	5.923	5.533	6.270
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	7.076	7.027	6.362
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	7.906	8.469	7.747
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE		8.478	8.127	8.489
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	8.478	8.127	8.489
P OBRAZOVANJE		6.321	6.218	6.458
85	Obrazovanje	6.321	6.218	6.458
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI		10.026	9.518	10.247
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	10.917	10.301	11.122
87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	6.611	6.253	6.504
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	6.674	6.061	6.248
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA		7.470	7.289	7.595
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	7.539	7.535	7.897
91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	7.249	6.939	7.248
92	Djelatnosti kockanja i kladenja	8.477	8.647	8.854
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	7.771	7.507	7.573
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI		7.448	7.569	7.995
94	Djelatnosti članskih organizacija	7.574	7.751	8.150

95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	6.863	6.230	7.608
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	6.373	6.061	6.658

Izvor: DZS.

Djelatnosti u kojima su radnici s visokim obrazovanjem u 2017. godini imali najveće plaće odnosno plaće veće od 10 tisuća kuna, što se u javnosti često smatra visokim plaćama, bile su sljedeće:

- proizvodnja duhanskih proizvoda,
- proizvodnja pića,
- proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka,
- promidžba i istraživanje tržišta,
- proizvodnja električne opreme,
- financijske uslužne djelatnosti,
- proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda,
- proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda,
- vađenje sirove nafte i prirodnog plina,
- telekomunikacije,
- trgovina na veliko,
- djelatnosti zdravstvene zaštite,
- vodeni prijevoz,
- skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu,
- proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda,
- pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu,
- proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica,
- opskrba električnom energijom, plinom i parom te klimatizacija,
- računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima,
- zračni prijevoz, te
- znanstveno istraživanje i razvoj.

U nastavku je obrađeno pitanje rasta plaća tijekom vremena. U sljedećoj tablici prikazana je promjena prosječne plaće po djelatnostima u razdoblju od 2010. do 2014. i od 2014. do 2017. godine te od 2010. do 2017. godine.

Oznaka	Djelatnost	Promjena neto plaća (%)		
		'10.-'14.	'14.-'17.	'10.-'17.
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	5,5	2,4	8,1
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	3,9	7,8	12,7
02	Šumarstvo i sječa drva	4,6	-7,8	-3,0
03	Ribarstvo	14,0	8,5	24,6
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	0,6	8,3	9,7
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	5,9	9,4	16,9
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	4,0	13,8	20,7
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	0,2	4,1	4,5
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	6,8	9,6	18,2
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	1,8	5,7	7,9
11	Proizvodnja pića	8,7	15,2	28,3
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	-8,3	8,0	-0,3
13	Proizvodnja tekstila	10,5	8,3	20,5
14	Proizvodnja odjeće	6,7	12,9	22,4
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	11,0	11,5	25,5
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	9,1	16,0	29,9

Tablica 1.1.3

Promjena prosječne plaće po djelatnostima

17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	13,3	9,6	25,4
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	5,0	9,3	15,8
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	5,0	9,5	16,0
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	3,7	10,6	16,0
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	8,3	6,1	15,3
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	14,7	7,9	24,5
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	6,1	10,2	18,2
24	Proizvodnja metala	1,7	9,6	12,6
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	8,4	11,3	22,3
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	37,4	13,6	59,0
27	Proizvodnja električne opreme	11,4	10,3	24,2
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	10,1	11,8	24,9
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,2	10,1	11,4
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	6,2	10,6	18,7
31	Proizvodnja namještaja	14,3	13,8	32,5
32	Ostala prerađivačka industrija	-2,4	3,5	1,1
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	-9,0	7,4	-1,7
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		5,1	7,6	13,8
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	5,1	7,6	13,8
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA		2,1	6,0	8,5
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	6,8	7,1	15,0
37	Uklanjanje otpadnih voda	-1,2	8,8	8,2
38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	-0,8	5,5	5,0
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	4,1	5,1	9,7
F GRAĐEVINARSTVO		4,7	9,8	16,1
41	Gradnja zgrada	2,7	8,8	12,7
42	Gradnja građevina niskogradnje	2,7	13,0	18,0
43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	7,4	7,5	16,2
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA		6,2	9,5	17,4
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	7,1	10,1	19,2
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	9,6	11,7	24,1
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	4,5	6,8	12,2
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		4,7	4,8	10,0
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	4,9	4,0	9,3
50	Vodeni prijevoz	4,7	-1,3	3,4
51	Zračni prijevoz	7,7	6,3	14,9
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	9,5	7,8	18,7
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	0,0	4,8	5,0

I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		9,1	3,9	13,5
55	Smještaj	8,5	7,9	17,8
56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	13,4	2,2	16,1
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		9,6	4,9	15,2
58	Izdavačke djelatnosti	-1,2	6,5	5,6
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	5,3	15,5	24,6
60	Emitiranje programa	26,0	-5,3	19,7
61	Telekomunikacije	4,0	-2,5	1,5
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	13,3	10,7	26,8
63	Informacijske uslužne djelatnosti	9,6	7,5	18,5
K FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA		1,7	7,7	10,2
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	1,9	8,0	10,7
65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	4,3	5,1	9,9
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	-1,2	11,8	11,9
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA		0,7	7,4	8,7
68	Poslovanje nekretninama	0,7	7,4	8,7
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI		7,2	6,6	14,8
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	11,2	9,0	22,1
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	15,3	-1,1	14,0
71	Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	2,7	6,8	10,2
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	7,6	10,7	20,5
73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	4,4	2,6	7,1
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	20,7	7,5	30,5
75	Veterinarske djelatnosti	-1,8	6,7	5,3
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI		1,3	10,6	13,3
77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	9,8	9,2	20,8
78	Djelatnosti zapošljavanja	-3,2	-3,9	-6,9
79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	13,2	8,0	23,0
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	-5,7	14,2	9,9
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	1,6	5,0	6,9
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	0,3	-13,6	-11,7
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE		-2,0	7,3	5,7
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	-2,0	7,3	5,7
P OBRAZOVANJE		-0,3	4,4	4,4
85	Obrazovanje	-0,3	4,4	4,4
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI		-3,5	9,6	6,8
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	-3,6	10,6	7,9

87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	-1,4	4,0	2,7
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	-9,5	1,8	-7,9
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA		3,4	3,9	7,6
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	-0,8	3,9	3,3
91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	-2,0	6,0	4,3
92	Djelatnosti kockanja i klađenja	15,2	1,8	17,4
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	3,9	5,4	9,8
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI		8,0	4,5	13,1
94	Djelatnosti članskih organizacija	5,5	4,4	10,4
95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	6,0	11,7	20,0
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	11,5	5,4	17,9

Izvor: DZS.

Najveći porast plaća u razdoblju do 2010. do 2017. godine zabilježen je u sljedećim djelatnostima: proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda, proizvodnja namještaja, ostale stručne, znanstvene i tehničke usluge, prerada drva i proizvoda od drva, proizvodnja pića, računalno programiranje i savjetovanje, proizvodnja kože i srodnih proizvoda, proizvodnja papira i proizvoda od papira itd.

Kao i u slučaju razine plaća, navedeni podatci nisu osobito informativni jer je do promjene prosječne plaće moglo doći zbog, na primjer, promjene udjela visoko obrazovanih radnika u ukupnom broju radnika. Stoga je u nastavku prikazan rast plaća samo visoko obrazovanih radnika.

Oznaka	Djelatnost	Promjena neto plaća (%)		
		'10.-'14	'14.-'17.	'10.-'17.
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO		0,9	-4,2	-3,4
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	-2,5	7,8	5,2
02	Šumarstvo i sječa drva	2,0	-12,0	-10,3
03	Ribarstvo	22,6	-3,2	18,7
B RUDARSTVO I VAĐENJE		-6,8	7,9	0,5
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	-5,9	8,6	2,1
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	-1,9	0,3	-1,6
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	-9,6	13,6	2,7
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA		2,4	9,7	12,4
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	-13,6	17,0	1,2
11	Proizvodnja pića	4,8	15,5	21,0
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	-11,1	5,2	-6,4
13	Proizvodnja tekstila	8,6	1,2	9,9
14	Proizvodnja odjeće	-5,9	10,3	3,8
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	9,5	-0,1	9,3
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	-0,5	14,2	13,6
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	5,2	7,7	13,2
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	2,6	12,4	15,3
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	-4,1	11,3	6,7
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	6,1	9,5	16,2

Tablica 1.1.4

Promjena prosječne plaće visoko obrazovanih po djelatnostima

21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	0,4	6,2	6,5
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	13,0	3,5	16,9
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	5,8	12,6	19,2
24	Proizvodnja metala	-7,5	16,0	7,3
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	-0,5	8,1	7,6
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	10,5	15,7	27,8
27	Proizvodnja električne opreme	4,9	12,2	17,7
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	5,0	15,3	21,0
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	5,2	17,4	23,5
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	8,4	8,4	17,5
31	Proizvodnja namještaja	6,9	9,7	17,3
32	Ostala prerađivačka industrija	-6,8	2,4	-4,6
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	-19,7	12,1	-10,0
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		3,0	9,3	12,6
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	3,0	9,3	12,6
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA		-2,1	0,4	-1,7
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	1,3	0,2	1,5
37	Uklanjanje otpadnih voda	-26,2	7,8	-20,4
38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	-4,8	1,2	-3,6
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	-5,1	-3,8	-8,8
F GRAĐEVINARSTVO		-4,8	10,3	5,0
41	Gradnja zgrada	-8,5	11,2	1,7
42	Gradnja građevina niskogradnje	-3,1	10,1	6,7
43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	0,6	8,5	9,1
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA		2,8	12,1	15,2
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	2,3	10,5	13,0
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	6,3	15,1	22,4
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	-3,9	5,6	1,5
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		5,6	3,8	9,6
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	1,4	0,0	1,4
50	Vodeni prijevoz	-0,4	-12,9	-13,2
51	Zračni prijevoz	-12,2	11,7	-1,9
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	13,2	8,2	22,4
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	-1,1	6,7	5,5
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		6,5	6,5	13,5
55	Smještaj	7,7	8,3	16,7
56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	-3,2	1,7	-1,6
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		4,0	6,2	10,5

58	Izdavačke djelatnosti	-3,3	9,6	6,0
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	-6,7	18,4	10,5
60	Emitiranje programa	15,1	1,3	16,5
61	Telekomunikacije	-3,4	0,8	-2,6
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	10,8	10,7	22,6
63	Informacijske uslužne djelatnosti	0,4	5,0	5,4
K FINANIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA		1,7	7,1	9,0
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	3,1	7,8	11,1
65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	2,9	3,3	6,4
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	-11,2	11,3	-1,2
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA		-5,1	16,4	10,4
68	Poslovanje nekretninama	-5,1	16,4	10,4
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI		3,0	4,8	7,9
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	6,7	5,0	12,1
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	20,4	-9,2	9,4
71	Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	-2,9	6,2	3,1
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	4,7	11,2	16,4
73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	8,6	1,1	9,8
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	10,9	4,9	16,3
75	Veterinarske djelatnosti	-3,7	7,3	3,3
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI		0,7	1,5	2,2
77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	4,8	-1,7	3,0
78	Djelatnosti zapošljavanja	-4,4	1,3	-3,2
79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	5,5	2,0	7,6
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	-6,6	13,3	5,9
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	-0,7	-9,5	-10,1
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	7,1	-8,5	-2,0
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE		-4,1	4,5	0,1
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	-4,1	4,5	0,1
P OBRAZOVANJE		-1,6	3,9	2,2
85	Obrazovanje	-1,6	3,9	2,2
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI		-5,1	7,7	2,2
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	-5,6	8,0	1,9
87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	-5,4	4,0	-1,6
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	-9,2	3,1	-6,4
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA		-2,4	4,2	1,7
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	-0,1	4,8	4,7

91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	-4,3	4,5	0,0
92	Djelatnosti kockanja i kladenja	2,0	2,4	4,4
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	-3,4	0,9	-2,5
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI		1,6	5,6	7,3
94	Djelatnosti članskih organizacija	2,3	5,1	7,6
95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	-9,2	22,1	10,9
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	-4,9	9,8	4,5

Izvor: DZS.

Najveći porast neto plaća visoko obrazovanih radnika tijekom razdoblja od 2010. do 2017. godine zabilježen je u proizvodnji računala te elektroničkih i optičkih proizvoda, proizvodnji motornih vozila, prikolica i poluprikolica, u računalnom programiranju i savjetovanju, zatim u skladištenju i pomoćnim djelatnostima prijevoza, u trgovini na veliko, u proizvodnji pića, u proizvodnji strojeva i uređaja te u proizvodnji ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda, u ribarstvu, u proizvodnji električne opreme itd.

Kada se promatra rast neto plaća visoko obrazovanih radnika u razdoblju od 2014. do 2017. godine, uočljivo je da je najveći porast zabilježen u sljedećim djelatnostima: popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo, proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnost snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa, proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica, proizvodnja prehrambenih proizvoda, poslovanje nekretninama, proizvodnja metala, proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda.

Ako se kao visoka neto plaća visoko obrazovanih radnika u 2017. godini odredi, kao što se u javnosti često smatra, plaća veća od 10 tisuća kuna, te ako se kao visok rast plaća u razdoblju od 2014. do 2017. godine odredi povećanje jednako ili veće od 10 posto, onda se po tim kombiniranim kriterijima izdvajaju sljedeće djelatnosti:

- proizvodnja pića,
- proizvodnja električne opreme,
- proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda,
- proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda,
- trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima,
- proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda,
- pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu,
- proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica, te
- gradnja građevina niskogradnje.

Riječ je, dakle, o djelatnostima u kojima su visoko obrazovani radnici ne samo imali relativno visoke plaće, već i u kojima je zabilježen njihov relativno visok rast, što bi moglo značiti da su veoma perspektivne. Zanimljivo je i ohrabrujuće da od devet navedenih djelatnosti šest spada u prerađivačku industriju. Osobe koje polaze studijske programe za zanimanja koja prevladavaju u navedenim djelatnostima prerađivačke industrije zacijelo će zarađivati visoke i rastuće plaće kada se zaposle. Izuzetak bi mogla biti proizvodnja rafiniranih naftnih proizvoda ako se nastave i ubrzaju tehnološke promjene na području proizvodnje i pohranjivanja električne energije. Što se tiče niskogradnje, potražnja za radom u toj djelatnosti može jako oscilirati, tako da je i ona svojevrsni izuzetak. Naposljetku, potrebno je napomenuti da jedna od navedenih skupina djelatnosti, pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu, ima veoma mali broj zaposlenih visoko obrazovanih radnika, što otvara pitanje njihove brojnosti i u drugim djelatnostima. To pitanje obrađeno je u sljedećem odjeljku.

1.2 Broj zaposlenih u pravnim osobama po djelatnostima, ukupno i s visokim obrazovanjem

U nastavku je prikazan broj zaposlenih u pravnim osobama u 2010., 2014. i 2017. godini. Podatci se odnose na stanje krajem ožujka u svakoj od navedenih godina. Budući da ne obuhvaćaju zaposlene u obrtima i slobodnim profesijama, navedenim podacima ne treba pridavati veliku težinu. Oni, međutim, mogu biti osnova za neke važne relativne pokazatelje o kojima će biti riječi kasnije.

Oznaka	Djelatnost	Broj zaposlenih		
		2010.	2014.	2017.
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO		23.545	21.118	21.110
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	13.505	11.287	11.517
02	Šumarstvo i sječa drva	8.163	7.899	7.176
03	Ribarstvo	1.877	1.932	2.417
B RUDARSTVO I VAĐENJE		7.185	5.205	4.295
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	1.902	1.302	1.125
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	2.394	1.820	1.793
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	2.889	2.083	1.377
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA		213.316	186.939	199.005
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	35.762	33.024	35.824
11	Proizvodnja pića	5.993	4.198	3.935
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	777	644	767
13	Proizvodnja tekstila	4.115	3.127	3.303
14	Proizvodnja odjeće	16.864	13.750	12.707
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	8.272	9.364	9.875
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	10.563	10.473	12.261
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	3.520	3.168	3.520
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	6.323	5.197	5.168
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	3.498	2.688	1.983
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	7.244	5.441	5.021
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	3.909	4.149	4.601
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	7.271	6.462	8.246
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	11.285	8.599	9.442
24	Proizvodnja metala	5.541	4.257	3.469
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	22.692	23.844	27.073
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	4.695	5.703	5.731
27	Proizvodnja električne opreme	8.376	7.395	7.427
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	10.356	8.978	10.312
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	2.171	2.285	3.015
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	12.011	6.636	7.542
31	Proizvodnja namještaja	9.402	8.002	7.619
32	Ostala prerađivačka industrija	1.722	1.650	1.892
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	10.954	7.905	8.272

Tablica 1.2.1

Broj zaposlenih po djelatnostima

D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		16.562	14.333	14.129
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	16.562	14.333	14.129
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA		21.393	20.100	22.596
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	9.261	8.020	8.236
37	Uklanjanje otpadnih voda	297	328	475
38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	10.288	10.599	12.602
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	1.547	1.153	1.283
F GRAĐEVINARSTVO		86.015	60.137	62.962
41	Gradnja zgrada	34.783	20.971	23.026
42	Gradnja građevina niskogradnje	28.439	22.230	19.420
43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	22.793	16.936	20.516
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA		174.293	151.341	158.768
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	13.096	10.714	11.466
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	69.173	56.207	59.175
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	92.024	84.420	88.127
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		30.780	53.645	57.723
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	24.081	24.032	27.481
50	Vodeni prijevoz	2.798	2.412	2.420
51	Zračni prijevoz	1.287	957	966
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	21.243	15.806	17.049
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	11.371	10.438	9.807
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		36.571	32.007	44.349
55	Smještaj	23.395	21.367	25.889
56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	13.176	10.640	18.460
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		30.121	28.321	29.544
58	Izdavačke djelatnosti	5.819	4.344	4.276
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	986	649	853
60	Emitiranje programa	5.549	5.144	4.614
61	Telekomunikacije	9.345	8.102	6.484
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	6.795	8.087	11.210
63	Informacijske uslužne djelatnosti	1.627	1.995	2.107
K FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA		36.312	35.122	33.779
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	23.117	22.142	21.972
65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	8.164	8.440	6.849
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	5.031	4.540	4.958
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA		5.277	5.277	6.078
68	Poslovanje nekretninama	5.277	5.277	6.078

M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI		45.616	40.043	45.909
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	8.907	7.754	8.736
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	3.440	3.572	5.579
71	Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	19.138	16.399	17.902
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	5.669	5.318	5.910
73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	3.691	3.701	4.227
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2.616	1.412	1.716
75	Veterinarske djelatnosti	2.155	1.887	1.839
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI		31.716	31.583	38.270
77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	2.005	1.966	2.562
78	Djelatnosti zapošljavanja	3.830	4.919	8.748
79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	4.137	3.534	4.067
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	11.828	11.888	11.975
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	9.275	8.430	9.322
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	641	846	1.596
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE		104.756	102.518	100.516
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	104.756	102.518	100.516
P OBRAZOVANJE		104.984	109.712	112.572
85	Obrazovanje	104.984	109.712	112.572
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI		80.091	82.081	88.354
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	65.380	65.907	70.487
87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	10.568	10.904	11.755
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	4.143	5.270	6.112
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA		18.901	17.967	19.205
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	3.125	3.034	3.080
91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	5.076	5.230	5.372
92	Djelatnosti kockanja i kladenja	5.795	5.229	5.667
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	4.905	4.474	5.086
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI		11.582	10.007	10.739
94	Djelatnosti članskih organizacija	5.719	5.450	5.719
95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	1.559	1.314	1.303
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	4.304	6.243	3.717

Izvor: DZS.

Djelatnosti s najvećim brojem zaposlenih u pravnim osobama u 2017. godini su sljedeće: obrazovanje, javna uprava i obrana te obvezno socijalno osiguranje, zatim trgovina na malo, zdravstvena zaštita, trgovina na veliko, te proizvodnja prehrambenih proizvoda.

Što se tiče osoba s visokim obrazovanjem, najveći broj zaposlenih u pravnim osobama u 2017. godini, kao što pokazuju podatci u sljedećoj tablici, zabilježen

je u sljedećim djelatnostima: obrazovanje, javna uprava i obrana te obvezno socijalno osiguranje, zatim zdravstvena zaštita, trgovina na veliko, financijske uslužne djelatnosti, te arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo.

Oznaka	Djelatnost	Broj zaposlenih		
		2010.	2014.	2017.
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO		2.966	3.035	3.231
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	1.368	1.356	1.522
02	Šumarstvo i sječa drva	1.488	1.550	1.524
03	Ribarstvo	110	129	185
B RUDARSTVO I VAĐENJE		1.088	895	785
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	404	362	322
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	164	197	175
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	520	336	288
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA		18.911	19.367	21.257
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	2.589	3.105	3.508
11	Proizvodnja pića	754	648	673
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	132	142	170
13	Proizvodnja tekstila	177	156	173
14	Proizvodnja odjeće	416	355	376
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	114	162	151
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	363	374	523
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	284	305	343
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	688	309	662
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	789	801	643
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	1.029	744	749
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	1.479	1.752	2.041
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	515	611	686
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	925	865	980
24	Proizvodnja metala	387	405	278
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	1.188	1.401	1.654
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	989	2.335	2.571
27	Proizvodnja električne opreme	1.114	1.290	1.299
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	1.144	1.111	1.219
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	186	167	309
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	1.189	620	708
31	Proizvodnja namještaja	454	446	485
32	Ostala prerađivačka industrija	114	111	145
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	1.892	852	911
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		2.471	2.543	2.959
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2.471	2.543	2.959

Tablica 1.2.2

Broj zaposlenih visoko obrazovanih po djelatnostima

E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA		1.453	1.736	2.245
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	753	894	1.079
37	Uklanjanje otpadnih voda	24	30	68
38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	592	721	991
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	84	91	107
F GRAĐEVINARSTVO		5.817	4.725	5.312
41	Gradnja zgrada	2.241	1.558	1.887
42	Gradnja građevina niskogradnje	2.252	1.988	2.009
43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	1.324	1.179	1.416
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA		17.369	17.036	19.307
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	1.050	970	1.039
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	10.706	10.148	11.308
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	5.613	5.918	6.960
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		4.754	4.979	5.732
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	1.161	1.320	1.598
50	Vodeni prijevoz	280	287	330
51	Zračni prijevoz	355	293	303
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	2.313	2.324	2.625
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	645	755	876
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		2.605	3.098	4.140
55	Smještaj	2.279	2.686	3.393
56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	326	412	747
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		10.750	12.060	13.631
58	Izdavačke djelatnosti	1.771	1.535	1.672
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	203	164	244
60	Emitiranje programa	1.778	1.848	1.812
61	Telekomunikacije	3.034	3.246	2.417
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	3.286	4.327	6.428
63	Informacijske uslužne djelatnosti	678	1.040	1.058
K FINACIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA		12.624	13.350	14.161
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	9.207	9.564	10.180
65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	2.248	2.522	2.333
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	1.169	1.264	1.648
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA		782	786	1.077
68	Poslovanje nekretninama	782	786	1.077
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI		19.841	19.362	22.582
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	3.078	3.155	4.109
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	1.657	1.738	2.681

71	Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	8.105	7.862	8.630
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	3.608	3.565	3.748
73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	1.587	1.496	1.742
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	538	469	625
75	Veterinarske djelatnosti	1.268	1.077	1.047
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI		2.725	3.174	3.900
77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	192	256	407
78	Djelatnosti zapošljavanja	800	1.086	1.039
79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperator) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	885	933	1.246
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	285	300	350
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	421	436	543
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	142	163	315
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE		27.234	28.936	31.905
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	27.234	28.936	31.905
P OBRAZOVANJE		55.155	62.305	66.646
85	Obrazovanje	55.155	62.305	66.646
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI		16.810	18.759	22.262
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	13.559	15.033	17.978
87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	1.523	1.667	1.816
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	1.728	2.059	2.468
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA		4.401	4.778	5.437
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	1.219	1.327	1.355
91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	2.231	2.383	2.534
92	Djelatnosti kockanja i klađenja	206	283	352
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	745	785	1.196
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI		2.314	2.403	2.789
94	Djelatnosti članskih organizacija	1.953	2.092	2.420
95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	146	142	159
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	215	169	210

Izvor: DZS.

Posebno je zanimljiv pokazatelj, čija se vrijednost može izračunati na temelju prethodno prikazanih podataka, udio visoko obrazovanih u ukupnom broju radnika prema djelatnostima. Navedeni pokazatelj prikazan je u sljedećoj tablici.

Oznaka	Djelatnost	Udio u ukupnom broju (%)		
		2010.	2014.	2017.
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO		12,6	14,4	15,3
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	10,1	12,0	13,2
02	Šumarstvo i sječa drva	18,2	19,6	21,2

Tablica 1.2.3

Udio visoko obrazovanih u zaposlenima po djelatnostima

03	Ribarstvo	5,9	6,7	7,7
B RUDARSTVO I VAĐENJE		15,1	17,2	18,3
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	21,2	27,8	28,6
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	6,9	10,8	9,8
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	18,0	16,1	20,9
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA		8,9	10,4	10,7
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	7,2	9,4	9,8
11	Proizvodnja pića	12,6	15,4	17,1
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	17,0	22,0	22,2
13	Proizvodnja tekstila	4,3	5,0	5,2
14	Proizvodnja odjeće	2,5	2,6	3,0
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	1,4	1,7	1,5
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	3,4	3,6	4,3
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	8,1	9,6	9,7
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	10,9	5,9	12,8
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	22,6	29,8	32,4
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	14,2	13,7	14,9
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	37,8	42,2	44,4
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	7,1	9,5	8,3
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	8,2	10,1	10,4
24	Proizvodnja metala	7,0	9,5	8,0
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	5,2	5,9	6,1
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	21,1	40,9	44,9
27	Proizvodnja električne opreme	13,3	17,4	17,5
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	11,0	12,4	11,8
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	8,6	7,3	10,2
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	9,9	9,3	9,4
31	Proizvodnja namještaja	4,8	5,6	6,4
32	Ostala prerađivačka industrija	6,6	6,7	7,7
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	17,3	10,8	11,0
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		14,9	17,7	20,9
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	14,9	17,7	20,9
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA		6,8	8,6	9,9
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	8,1	11,1	13,1
37	Uklanjanje otpadnih voda	8,1	9,1	14,3
38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	5,8	6,8	7,9
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	5,4	7,9	8,3
F GRAĐEVINARSTVO		6,8	7,9	8,4
41	Gradnja zgrada	6,4	7,4	8,2
42	Gradnja građevina niskogradnje	7,9	8,9	10,3

43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	5,8	7,0	6,9
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA		10,0	11,3	12,2
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	8,0	9,1	9,1
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	15,5	18,1	19,1
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	6,1	7,0	7,9
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		15,4	9,3	9,9
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	4,8	5,5	5,8
50	Vodeni prijevoz	10,0	11,9	13,6
51	Zračni prijevoz	27,6	30,6	31,4
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	10,9	14,7	15,4
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	5,7	7,2	8,9
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		7,1	9,7	9,3
55	Smještaj	9,7	12,6	13,1
56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	2,5	3,9	4,0
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		35,7	42,6	46,1
58	Izdavačke djelatnosti	30,4	35,3	39,1
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	20,6	25,3	28,6
60	Emitiranje programa	32,0	35,9	39,3
61	Telekomunikacije	32,5	40,1	37,3
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	48,4	53,5	57,3
63	Informacijske uslužne djelatnosti	41,7	52,1	50,2
K FINANIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA		34,8	38,0	41,9
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	39,8	43,2	46,3
65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	27,5	29,9	34,1
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	23,2	27,8	33,2
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA		14,8	14,9	17,7
68	Poslovanje nekretninama	14,8	14,9	17,7
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI		43,5	48,4	49,2
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	34,6	40,7	47,0
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	48,2	48,7	48,1
71	Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	42,4	47,9	48,2
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	63,6	67,0	63,4
73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	43,0	40,4	41,2
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	20,6	33,2	36,4
75	Veterinarske djelatnosti	58,8	57,1	56,9
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI		8,6	10,0	10,2
77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	9,6	13,0	15,9
78	Djelatnosti zapošljavanja	20,9	22,1	11,9

79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	21,4	26,4	30,6
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	2,4	2,5	2,9
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	4,5	5,2	5,8
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	22,2	19,3	19,7
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE		26,0	28,2	31,7
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	26,0	28,2	31,7
P OBRAZOVANJE		52,5	56,8	59,2
85	Obrazovanje	52,5	56,8	59,2
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI		21,0	22,9	25,2
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	20,7	22,8	25,5
87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	14,4	15,3	15,4
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	41,7	39,1	40,4
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA		23,3	26,6	28,3
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	39,0	43,7	44,0
91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	44,0	45,6	47,2
92	Djelatnosti kockanja i klađenja	3,6	5,4	6,2
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	15,2	17,5	23,5
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI		20,0	24,0	26,0
94	Djelatnosti članskih organizacija	34,1	38,4	42,3
95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	9,4	10,8	12,2
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	5,0	2,7	5,6

Izvor: DZS.

Najveći udio visoko obrazovanih radnika u ukupnom broju radnika u 2017. godini imale su sljedeće skupine djelatnosti:

- znanstveno istraživanje i razvoj,
- obrazovanje,
- računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima,
- veterinarske djelatnosti,
- informacijske uslužne djelatnosti,
- arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo, tehničko ispitivanje i analiza,
- upravljačke djelatnosti, savjetovanje u vezi s upravljanjem,
- knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti,
- pravne i računovodstvene djelatnosti,
- financijske uslužne djelatnosti itd.

Može se zaključiti da najveći udio visoko obrazovanih radnika imaju pojedine skupine uslužnih djelatnosti. Od djelatnosti prerađivačke industrije, najveći udio visoko obrazovanih zabilježen je u proizvodnji računala te elektroničkih i optičkih proizvoda, te u proizvodnji farmaceutskih proizvoda.

Promjena udjela visoko obrazovanih u ukupnom broju radnika tijekom vremena prikazana je u sljedećoj tablici. Promjena je mjerena razlikom između dvije godine u udjelu, koja je razlika izražena u postotnim bodovima.

Oznaka	Djelatnost	Promjena udjela (p. b.)		
		'10.-'14.	'14.-'17.	'10.-'17.
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO		1,8	0,9	2,7
01	Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	1,9	1,2	3,1
02	Šumarstvo i sječa drva	1,4	1,6	3,0
03	Ribarstvo	0,8	1,0	1,8
B RUDARSTVO I VAĐENJE		2,1	1,1	3,1
06	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina	6,6	0,8	7,4
08	Ostalo rudarstvo i vađenje	4,0	-1,1	2,9
09	Pomoćne uslužne djelatnosti u rudarstvu	-1,9	4,8	2,9
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA		1,5	0,3	1,8
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	2,2	0,4	2,6
11	Proizvodnja pića	2,9	1,7	4,5
12	Proizvodnja duhanskih proizvoda	5,1	0,1	5,2
13	Proizvodnja tekstila	0,7	0,2	0,9
14	Proizvodnja odjeće	0,1	0,4	0,5
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	0,4	-0,2	0,2
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala	0,1	0,7	0,8
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1,6	0,1	1,7
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	-4,9	6,9	1,9
19	Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	7,2	2,6	9,9
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	-0,5	1,2	0,7
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	4,4	2,1	6,5
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	2,4	-1,1	1,2
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	1,9	0,3	2,2
24	Proizvodnja metala	2,5	-1,5	1,0
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	0,6	0,2	0,9
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	19,9	3,9	23,8
27	Proizvodnja električne opreme	4,1	0,0	4,2
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	1,3	-0,6	0,8
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	-1,3	2,9	1,7
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	-0,6	0,0	-0,5
31	Proizvodnja namještaja	0,7	0,8	1,5
32	Ostala prerađivačka industrija	0,1	0,9	1,0
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	-6,5	0,2	-6,3
D OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA		2,8	3,2	6,0
35	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2,8	3,2	6,0
E OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA		1,8	1,3	3,1
36	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	3,0	2,0	5,0
37	Uklanjanje otpadnih voda	1,1	5,2	6,2

Tablica 1.2.4

Promjena udjela visoko obrazovanih po djelatnostima

38	Skupljanje otpada, djelatnosti obrade i zbrinjavanja otpada; uporaba materijala	1,0	1,1	2,1
39	Djelatnosti sanacije okoliša te ostale djelatnosti gospodarenja otpadom	2,5	0,4	2,9
F GRAĐEVINARSTVO		1,1	0,6	1,7
41	Gradnja zgrada	1,0	0,8	1,8
42	Gradnja građevina niskogradnje	1,0	1,4	2,4
43	Specijalizirane građevinske djelatnosti	1,2	-0,1	1,1
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA		1,3	0,9	2,2
45	Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravak motornih vozila i motocikala	1,0	0,0	1,0
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	2,6	1,1	3,6
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	0,9	0,9	1,8
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE		-6,2	0,6	-5,5
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	0,7	0,3	1,0
50	Vodeni prijevoz	1,9	1,7	3,6
51	Zračni prijevoz	3,0	0,7	3,8
52	Skladištenje i prateće djelatnosti u prijevozu	3,8	0,7	4,5
53	Poštanske i kurirske djelatnosti	1,6	1,7	3,3
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		2,6	-0,3	2,2
55	Smještaj	2,8	0,5	3,4
56	Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	1,4	0,2	1,6
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE		6,9	3,6	10,4
58	Izdavačke djelatnosti	4,9	3,8	8,7
59	Proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja glazbenih zapisa	4,7	3,3	8,0
60	Emitiranje programa	3,9	3,3	7,2
61	Telekomunikacije	7,6	-2,8	4,8
62	Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	5,1	3,8	9,0
63	Informacijske uslužne djelatnosti	10,5	-1,9	8,5
K FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA		3,2	3,9	7,2
64	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i mirovinskih fondova	3,4	3,1	6,5
65	Osiguranje, reosiguranje i mirovinski fondovi, osim obveznoga socijalnog osiguranja	2,3	4,2	6,5
66	Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja	4,6	5,4	10,0
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA		0,1	2,8	2,9
68	Poslovanje nekretninama	0,1	2,8	2,9
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI		4,9	0,8	5,7
69	Pravne i računovodstvene djelatnosti	6,1	6,3	12,5
70	Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi s upravljanjem	0,5	-0,6	-0,1
71	Arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo; tehničko ispitivanje i analiza	5,6	0,3	5,9
72	Znanstveno istraživanje i razvoj	3,4	-3,6	-0,2

73	Promidžba (reklama i propaganda) i istraživanje tržišta	-2,6	0,8	-1,8
74	Ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	12,6	3,2	15,9
75	Veterinarske djelatnosti	-1,8	-0,1	-1,9
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI		1,5	0,1	1,6
77	Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (leasing)	3,4	2,9	6,3
78	Djelatnosti zapošljavanja	1,2	-10,2	-9,0
79	Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima	5,0	4,2	9,2
80	Zaštitne i istražne djelatnosti	0,1	0,4	0,5
81	Usluge u vezi s upravljanjem i održavanjem zgrada te djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	0,6	0,7	1,3
82	Uredske administrativne i pomoćne djelatnosti te ostale poslovne pomoćne djelatnosti	-2,9	0,5	-2,4
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE		2,2	3,5	5,7
84	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2,2	3,5	5,7
P OBRAZOVANJE		4,3	2,4	6,7
85	Obrazovanje	4,3	2,4	6,7
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI		1,9	2,3	4,2
86	Djelatnosti zdravstvene zaštite	2,1	2,7	4,8
87	Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem	0,9	0,2	1,0
88	Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja	-2,6	1,3	-1,3
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA		3,3	1,7	5,0
90	Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	4,7	0,3	5,0
91	Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti	1,6	1,6	3,2
92	Djelatnosti kockanja i klađenja	1,9	0,8	2,7
93	Sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti	2,4	6,0	8,3
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI		4,0	2,0	6,0
94	Djelatnosti članskih organizacija	4,2	3,9	8,2
95	Popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	1,4	1,4	2,8
96	Ostale osobne uslužne djelatnosti	-2,3	2,9	0,7

Izvor: DZS.

U razdoblju od 2010. do 2017. godine udio visoko obrazovanih u ukupnom broju radnika najviše se povećao u sljedećim djelatnostima:

- proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda,
- ostale stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti,
- pravne i računovodstvene djelatnosti,
- pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga i djelatnosti osiguranja,
- računalno programiranje, savjetovanje te djelatnosti povezane s njima,
- izdavačke djelatnosti,
- informacijske uslužne djelatnosti,
- sportske djelatnosti te zabavne i rekreacijske djelatnosti,
- djelatnosti članskih organizacija,
- proizvodnja filmova, videofilmova i televizijskog programa, djelatnost snimanja itd.

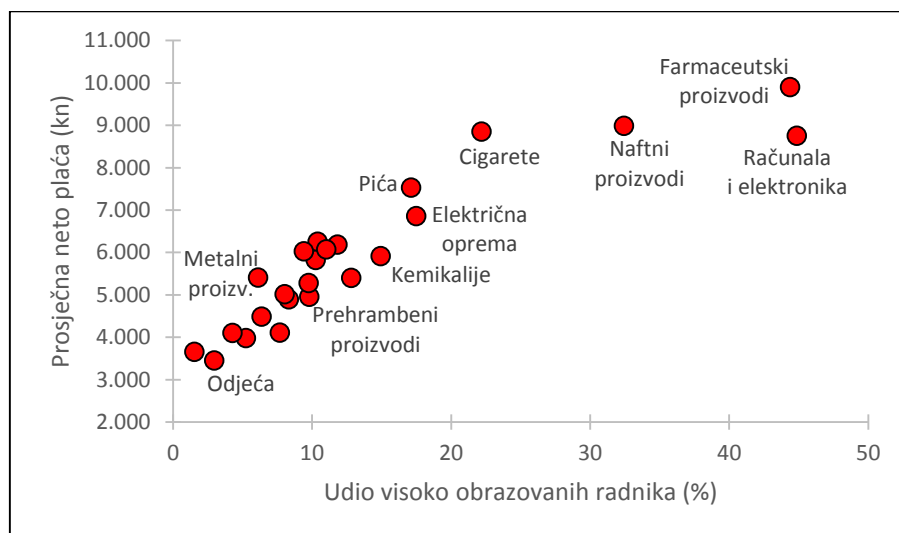
Do najvećeg povećanja udjela visoko obrazovanih u ukupnom broju radnika došlo je, dakle, u pojedinim uslužnim djelatnostima, s velikim izuzetkom

proizvodnje računala te elektroničkih i optičkih proizvoda koja spada u prerađivačku industriju.

1.3 Odnos između udjela visoko obrazovanih i prosječne plaće u djelatnostima prerađivačke industrije

Ako visoko obrazovanje pozitivno utječe na produktivnost rada, a time i na plaće radnika, onda bi između udjela visoko obrazovanih u ukupnom broju radnika i njihove prosječne plaće trebala postojati pozitivna statistička veza. Prethodno teorijsko predviđanje može se provjeriti na podacima za djelatnosti prerađivačke industrije koji su prikazani u prethodnim tablicama. Djelatnosti prerađivačke industrije odabrane su ne samo zbog međusobne sličnosti, već i zbog činjenice da u prerađivačkoj industriji dominira privatni sektor u kojemu je vjerojatno da će radnik biti više plaćen samo ako više pridonosi proizvodnji.

Odnos između udjela visoko obrazovanih u ukupnom broju radnika i prosječne plaće u djelatnostima prerađivačke industrije prikazan je na sljedećoj slici. Uočljiva je relativno čvrsta pozitivna veza. Veći udio visoko obrazovanih radnika povezan je s većom prosječnom plaćom. Tako drugi najveći udio visoko obrazovanih i ujedno najveću prosječnu plaću ima djelatnost proizvodnje farmaceutskih proizvoda, dok je najniža prosječna plaća ostvarena u proizvodnji odjeće koja ima drugi najniži udio visoko obrazovanih radnika, a odmah do nje je proizvodnja kože i srodnih proizvoda. Prikazana veza, međutim, nije savršena. Najveći udio zaposlenih s visokim obrazovanjem ima djelatnost proizvodnje računala te elektroničkih i optičkih proizvoda, ali nema najveću prosječnu plaću. Osim već spomenute proizvodnje farmaceutskih proizvoda, veću prosječnu plaću imale su djelatnosti proizvodnje naftnih derivata i cigareta. To možda odražava veću kapitalnu opremljenost rada u tim djelatnostima u usporedbi s proizvodnjom računala i elektroničkih proizvoda. Poznato je, naime, da spomenute djelatnosti karakterizira relativno velika količina fizičkog kapitala po radniku odnosno automatizacija proizvodnoga procesa. S druge strane, moguće je da je veza između udjela visoko obrazovanih radnika i prosječne plaće zakrivljena, što znači da isto povećanje udjela visoko obrazovanih ima sve manji utjecaj na razinu plaća kada je taj udio već velik.

Slika 1.3

Odnos između udjela visoko obrazovanih i prosječne plaće u djelatnostima prerađivačke industrije

Izvor: DZS, izračuni autora.

Može se zaključiti da na razinu prosječne plaće u djelatnostima prerađivačke industrije veoma značajno utječe udio visoko obrazovanih u ukupnom broju radnika, ali i da vjerojatno utječu i neki drugi čimbenici, te da ta veza nije posve pravocrtna.

2 Razina i kretanje registrirane zaposlenosti prema djelatnostima

Podatci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o broju osiguranika omogućuju promatranje dugoročnih kretanja ukupne registrirane zaposlenosti. Stoga je u sljedećoj tablici prikazan broj osiguranika prema skupinama djelatnosti u srpnju 2014. i 2019. godine te njegova brojčana i postotna promjena. Prilikom tumačenja prikazanih podataka potrebno je imati u vidu da nisu uključene osobe na produženom osiguranju.

Oz.	Skupina djelatnosti	Broj u srpnju		Promjena	
		2014.	2019.	Broj	%
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	59.837	56.674	-3.163	-5,3
B	Rudarstvo i vađenje	4.878	4.123	-755	-15,5
C	Prerađivačka industrija	241.576	248.324	6.748	2,8
D	Opskrba el.energijom, plinom, parom i klimatizacija	14.849	14.456	-393	-2,6
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	20.888	23.701	2.813	13,5
F	Građevinarstvo	94.220	114.438	20.218	21,5
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	236.761	248.060	11.299	4,8
H	Prijevoz i skladištenje	72.764	84.376	11.612	16,0
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića	111.365	133.706	22.341	20,1
J	Informacije i komunikacije	35.577	46.028	10.451	29,4
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	42.279	39.398	-2.881	-6,8
L	Poslovanje nekretninama	15.409	14.107	-1.302	-8,4
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	74.139	93.017	18.878	25,5
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	46.894	55.793	8.899	19,0
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	122.046	124.661	2.615	2,1
P	Obrazovanje	102.142	108.462	6.320	6,2
Q	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	97.229	109.128	11.899	12,2
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	26.792	31.248	4.456	16,6
S	Ostale uslužne djelatnosti	34.357	42.065	7.708	22,4
T	Djelatnost kućanstva kao poslodavca; djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	3.638	2.236	-1.402	-38,5
U	Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	303	350	47	15,5
	Nepoznate - neprevedene šifre djelatnosti	3.518	1.337	-2.181	-62,0
	UKUPNO	1.461.461	1.595.688	134.227	9,2

Tablica 2

Broj osiguranika i njegova promjena po djelatnostima

Izvor: HZMO, autori izračuni. Nap.: nisu uključene osobe na produženom osiguranju.

Ukupan broj osiguranika odnosno zaposlenih tijekom razdoblja od srpnja 2014. do istog mjeseca 2019. godine povećao se za 134.227 osoba odnosno 9,2 posto. Najveće postotno povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u sljedećim skupinama djelatnosti:

- informacije i komunikacije,
- stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti,
- ostale uslužne djelatnosti,
- građevinarstvo,
- djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane,
- administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti,
- umjetnost, zabava i rekreacija,
- prijevoz i skladištenje itd.

Uočljivo je da je najveći postotni porast registrirane zaposlenosti ostvaren u pojedinim uslužnim djelatnostima i građevinarstvu.

Što se tiče brojčanog iznosa promjene zaposlenosti, po opsegu je prevodila skupina djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Riječ je, dakle, o ugostiteljstvu. U njemu je tijekom promatranog razdoblja stvoreno 22.341 radno mjesto. Vodeće mjesto ugostiteljstva u pogledu stvaranja novih radnih mjesta očito je povezano s ekspanzijom inozemne turističke potražnje za hrvatskim ugostiteljskim uslugama. Odmah do ugostiteljstva nalazi se građevinarstvo u kojemu se broj zaposlenih povećao za 20.218 osoba. Povećanje zaposlenosti u građevinarstvu u velikoj je mjeri povezano s rastom izgradnje ugostiteljskih objekata, što je pak povezano s prethodno spomenutom ekspanzijom zaposlenosti u ugostiteljstvu odnosno inozemne turističke potražnje. Nakon toga slijede stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti u kojima je stvoreno novih 19.878 radnih mjesta.

Činjenica da je u skupini djelatnosti informacija i komunikacija ostvaren najveći postotni porast zaposlenosti te da je stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima stvoreno toliko mnogo novih radnih mjesta razlog je za optimizam s obzirom na relativno visoke plaće u nekima od tih djelatnosti, posebno u djelatnostima računalnog programiranja i savjetovanja te znanstvenih istraživanja i istraživanja tržišta, o čemu je bilo više riječi u prethodnom poglavlju.

Premda se broj zaposlenih u prerađivačkoj industriji tijekom promatranog petogodišnjeg razdoblja povećao samo 2,8 posto, ta je skupina djelatnosti ostala najveća s 248.324 zaposlene osobe. Njoj se, međutim približila trgovina u kojoj je broj zaposlenih iznosio 248.060. Budući da je u zadnjih 12 mjeseci promatranog razdoblja došlo do smanjenja broja zaposlenih u prerađivačkoj industriji, što je odraz negativnih međunarodnih kretanja, ali i nekih specifičnih domaćih problema, posebno unutar djelatnosti brodogradnje, vrlo je vjerojatno da će trgovina uskoro postati skupina djelatnosti s najvećim brojem zaposlenih. Naposljetku, treba spomenuti da se broj zaposlenih u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu značajno smanjio.

Može se zaključiti da je tijekom zadnjeg petogodišnjeg razdoblja došlo do značajnog povećanja registrirane zaposlenosti u stručnim uslužnim djelatnostima, ugostiteljstvu i građevinarstvu, do znatno manjeg rasta broja zaposlenih u prerađivačkoj industriji, te do pada zaposlenosti u primarnim djelatnostima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Riječ je o kretanjima koja uglavnom stoje u skladu s dugoročnim trendovima promjene strukture zaposlenosti prema djelatnostima.